

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopis naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvu, na katero naj se blagovoltijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 6. okt. Izpred Plevne se 4. oktobra telegrafira oficijalno: Rusk polk je na velikej cesti, ki drži od Plevne na Sofijo Turkom vzel 1000 glav goveje živine, ki je bila na potu v Plevno turške vojski za živež namenjena, osemdeset konj priplenil in je razdejal dva mosta in turško telegrafno črto.

Bukarešt 5. oktobra. Zavoljo nezdravega položaja Gornjega Studena se bode glavni stan na Svištovo (Sistovo) preselil. — Pri Ruščukske koloni so bili samo manjši boji prvih straž.

Peterburg 5. oktobra. Oficijalno. Pred Plevno 3. t. m.: Ruska Ruščukska armada prodira naprej. — Pri Silistriji se pripravljajo Turki, da bi črez Dunav prešli, od ruske strani se nareja vse potrebno nasproti temu namenu. — Pri Šibki so bili 2. t. m. mali boji. — Iz Plevne je bila poslana turška kolona proti reki Vidu živeža dobivat, ali bila je od ruske konjice in artilerije hitro zapodena. — 2. oktobra so Turki obstreljevali ruske in rumunske pozicije bolj ostro, ali od tačas pa ne odgovarjajo na rusko bombardiranje skoro nič. V enej turške reduti je klet za smodnik vzletel. — Ker je bil rusk parlamentér šel k Turkom, dovolili so pobrati mrtve in ranjene.

Črvena veda 3. okt. (Telegram „N. Fr. Pr.“) Ravno pridem iz Ruščuka. Mesto je v zadnjih treh mesecih strašno trpelo. Tretjina vseh hiš je popolnem razdejana, le malo hiš je nepoškodovanih. Rusi bombardirajo skoro vsak dan, a ne vedno ob istej uri. Kadar se bombardiranje začne, beže ljudje v rove in izkopane tranšeje, vendar se ne-

sreče prigajajo; ta teden so bili trije Turki ranjeni, in nekež ženi je nogo odtrgalo.

Svištovo 4. okt. Mej ruskim glavnim stanom in mej srbskim Belgradom se živo dopisuje. Priganja se k akciji. Kmalu se začno odločilni boji na celem črti.

Dva Poljaka, udeleževalca magjarske zarote, sta v ruski glavni stan vse poročila, kar se je v Sedmograškem pripravljalo.

London 4. oktobra. O bitvi pri Aleksandropolu v Aziji 2. okt. prinašajo novine „Daily News“ iz Karajala poročilo, v katerem se pravi: General Melikov je denes jutraj ob 5. uri na vseh linijah Turke prijel. Turki, po ogleduhih prevarjeni, pričakovali so napada na skrajnej desnici, ključ Muktarjeve pozicije je bil samo od jednega bataljona branjen. Tega so Rusi od treh strani prijeli in ga ob 8. zjutraj s šturmom vzeli, ter bataljon uničili. Turški poskusi, nazaj dobiti te pozicije, so bili odbiti.

Carigrad 4. oktobra. Na porti se pripoveduje, da je Mehemed-Ali zato odstavljen od glavnega poveljništva, ker je zamudil ob pravem času ofenzivo prijeti in si je s tem nemilost sultanovo nakopal.

Vojska.

Utihnili so nekoliko oni nemški in angličanski gavrani, ki so kričali, kakor da bi bil Turek popolnem Rusa odbil. In zadnja novost, da so Turki odstavili nemškega renegata Mehemed-Alija od glavnega poveljništva ter to izročili staro-Turku Sulejmanu, tepenemu v Šipki in Črnej gori in zlemu klavcu svojih vojakov — nič nij kaj po godu našim turkoljubom, da si tudi kakovo poleno zaluche odhajajočemu Mehemetu za hrbet, ker nij prodril ruske črte na Jantri, on čegar

zmagovitosti in slave so celi mesec imeli dan na dan polna usta.

Vsa denašnja poročila z bojišča so slavnjanske stvari ugodna in nam trdno upanje puščajo, da se bomo še pred zimo dovršenih činov veselili in odškodovanje jemali za ure, katere smo v britkosti prebili, beroč perfidne triumfe po nemško-judovskih in magjarskih časnikihi te zadnje tedne.

Poklicanje starega generala Totleba pred Plevno je na Ruskem, kakor piše „Golos“, bilo z velikim zadovoljstvom sprejeto. Ta general more s svojim izkustvom veliko koristiti. Vse ve za slavo njegovo, ki si jo je dobil pri obrambi Sebastopolja. Namesto šturmanja se bode drugače skušalo Plevni blizu priti.

Pred Plevno traje še artilerijski naskok in za nekaj dnij bodo Rumunci prijeli veliko drugo reduto pri Grivici. Občnega napada menda tam pred 8. t. m. nij pričakovati. Do tega časa pridejo pred Plevno garde in 24. divizija, ter bode rumunska vojska narastla na 35.000 mož. Najvažnejše je to, da sta se 28 p. m. generala Skobelev in Krilov jela pomikati na cesti proti Sofiji. Vzela sta soboj 16. divizijo pešcev, 3 batalijone strelcev, 16 regimentov konjice in 6 baterij na konjih. Namen temu podvzetju je, da pridejo Rusi od Laskara do Telisa in se tam trdno ustanove, ter kadar bi to srečno izvršili, da prebite z drugim oddelkom turško vojsko, ki prihaja iz Orhanije v toliko, da je Osman paša pri svojih izpadih iz Plevne ne bode mogel doseči.

Pri Silistriji se pripravljajo za resen boj. Od Bukarešta se o tem poroča, da so turški oddelki iz silistrijske posadke prišli na otok Chiciu, sredi rumunskega jezera Borcea, kjer napravljajo utrdbe. Njim nasproti so na

Listek.

Na naših gorah.

(Povest iz šestnajstega stoletja, spisal Liberius.)

II.

(Dalje.)

„Tako opirata slugi starca in ga peljata v grad, kjer jih uže pri stopnjicah pričakuje graščak, v znamenje velicega spoštovanja do svojega obiskovalca. V tujem, slugoma neznanem, jeziku se pozdravita gospoda, kakor da bi se uže ne bila videla leta in leta.

Ko dospejo v starodavno dvorano, otideta služabnika, prvi menda z mislijo, da se je rešil vsaj za nekaj časa čmernega gospodarja, drugi, da tacega obiskovanja še nij bilo tu, kar on pomni in kar grad stoji in bi ga tudi denes ne bilo potreba.

„Dolgo ste odlagali, gospod Montinus,

vsaj vas smem zdaj imenovati tako,“ pravi graščak pol resno pol smejoč se, ko se vsede svojem gostu nasproti v naslonjač, podpre glavo v komolec in zre radovedno v tujčovo lice, kakor da bi hotel reči: Prijatelj, mnogo si se spremenil, kar se nijsva videla.

„Vi lahko govorite tako, ker ste mladi in graščak. Vam je ves svet odprt, a meni — meni je drugače.“

Pri teh besedah se zopet zmračí duhovno lice, zaničljiv smeh mu zaigra na vpadenih ustnah, in pogled mu strmi na temno hrastovo mizo, na katero padajo skozi omreženo visoko okno zadnji žarki zahajajočega solnca.

„Pustite žale misli zdaj, prijatelj, in povejte rajši o dogodbah, kar sva se ločila na tujem, to je, kar sem se premislil jaz in preklical svoje pre nagljenje, in se vrnil v domovino!“

„O dogodbah naj bi vam pravil, o, teh imate dovolj sami. Vsa dežela jih je polna, vsak fanatičen bojevalec, sovražnik luči in svobode edino prave Lutrove vere vam jih pripoveduje še preveč.“

„Da, žalostno je, prijatelj, žalostno. Ves naš trud, ves boj proti temi se vbija nad trmoglavostjo tega, sicer tako blazega ljudstva. A ono je nedolžno, njegovi vodniki so mu izdrli zadnje jedro prostega mišljenja, duševne svobode.“

„Vi pridigujete tako, gospod Montinus, kakor da bi imeli pred sabo mladega, neizkušenega učenca svojega evangelija. A pomislite, da se je spremenilo tudi moje prepričanje o vaših načelih. Tisti časi so minuli, ko sem divjal za borbo, katera je bila mlademu svetaželnemu ljudstvu v resnici zapeljiva.“

„A domovje, očetova posestva, mirno življenje mej svojimi in stara vera mi je ljubši,

jednem kraji jezera Rusi postavili most s trdnjavico, iz katere s kanoni streljajo na Turke, ki so se bili ustanovili na otoku. Razven tega so odposlali mnogobrojne ruske vojne oddelke v Kalaraš in tudi rumunska vlada se je pripravila, da, ako bi slučajno Turki poskušali izkrcati se, se jim Rumuni postavijo dobro v bran. Turšk parobrod, ki se je 2. oktobra bližal obrežji pri Kalarašu, so Rusi zapodili s silnim streljanjem iz pušek.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. oktobra.

V **državnem zboru** je rekel nemški ustavovorni poslanec v debati o davkovske reformi: „Tacega olajšanja bi jaz nobenej vladi ne dovolil, najmenj pa takej, kakor je naša zdanja, katera, — to morajo celo njeni prijatelji priznati — nij imela srečne roke v uredbi izdaj.“

Magjarska zarota v Sedmograškem je še vedno na dnevnem redu. Organizacija je baje tudi poljskega izvira. Na železnica se vsi kovčegi preiskujejo. — Da je Helfy bil naenkrat pod policijskim nadzorom, kar bi vsled poslanske imunite ne smel biti, je baje delo necega preneglega podnačelnika policije, ki bode zarad preogajenosti — kaznovan.

Vnanje države.

Iz **Peterburga** piše „W. A.“: Z odprto iskrenostjo govore naši prvi listi o vodstvu naše vojske. Oni priznajo napake samovarjanja, želé odločno izpremembe v vodstvu vojske in izražajo upanje, da se bode cilj vojne dosegel.

Berlinski nemški „Tagblatt“ je vse drugačen list, kakor nemški časopisi enacega imena. On je prepričan, da Turčija pade in da v imenu civilizacije in kulture mora pasti. „Na turške zmage, in če bi še desetkrat večje bile, ne stavimo nič,“ pravi, „ker orožni vspehi še ne dokazujejo, da je Turčija zdravega življenja zmožna. Vsaka bitka Turčijo bliže nje propadu privede.“

Gambettova pravda pride v sredo zopet pred prizivno sodišče. Tako bode ta politična pravda zavlečena za volitve in ne bode svojega namena dosegla.

Francoski republikanski odbor devetega pariškega okraja izročil je Jules Grévyu to-le pismo: „Čestiti gospod in someščan! Dobili smo nalog vam, ki ste zastopnik republikanske večine v devetem pariškem okraju, ponuditi kandidaturo pri volitvah dne 14. okt. Obžalovanja vredna smrt gospoda Thiersa je v vrstah republikanske stranke vzbudila isto sočutje in zaupanje k možu, katerega minolost, zasluge, dostojanstvo in njegov značaj visoko spoštujejo celo naši nasprotniki, ter ga smatrajo za jedino dostojnega, stati na čelu francoske demokracije. Mi za-

torej le izpolnjujemo javno željo, proseč vas, da sprejmete mandat. Vaša volitev bode bolj kakor vsaka druga za deželo in za Evropo pomenila zmago republikanskega in parlamentarnega duha nad kovarstvi osobne vlade. Predsedništvo, katero ste v narodnej skupščini in v zadnji poslanski zbornici tako dostojno zastopali, vas je poklicalo jednoglasno za načelnika in vodjo večini 363terim, katera je sedaj razpuščena, a je prepričana, da se povrne pomnožena z občno pravico glasovanja. Zahvaljujemo se vam, da ste najsilnejše prošnje naših prijateljev uslišali. Izpolnili ste vse nadeje, ki jih je gojila Francoska za vas; tudi ona vas ne zapusti, kadar pride red na njo. Zdaj in do volitve je razprtija, ki so jo močje 16. maja začeli, ter jo gojé naprej, jedino mej razpuščeno večino in vlado opaziti; kadar pa bode izgovoril národ, ter bi se vlada ne uklonila, nastala bi prepirka mej Francijo in jednim jedincem. Volilci pariški, ki so tolmači javnemu mnenju, izvolili so vas in stavijo vse svoje upanje v bodoče pripetljaje.“ Podpisani: Viktor Hugo, Gambetta, Peyrat, itd.

Dopisi.

Iz žavske okolice 5. oktobra.

[Izviren dopis.] Denes, okolo 11. ure do polu dne, nas prestraši strašen krik in žalostno zvonjenje. Komaj smo se prav zavedli, kar zapazimo v sosednji vasi Ložnici, ki je kakih 10 minut od trga oddaljena, strašen ogenj, ki se je vedno bolj in bolj razširjal.

V trenutku so bili Žavčani s tremi brizgalnicami na gorišču, da bi zdvijani element ukrotili. Za Žavčani so prišli tudi Gotovljani, Arnovčani, Petrovčani in Št. Peterčani s svojimi brizgalnicami, tako, da je bila pomoč sama ob sebi prav hitra — a vendar uže silno pozna. V četrte ure bilo je namreč 15 poslopij v plamenu — katerih mimo vsega nij bilo več mogoče rešiti. Bile so namreč same slamnate strehe in vse na kupu, tako, da se nij moglo nikjer zraven priti. K temu je še tudi prav neugoden veter vlekel, ki je svoje žrtve zahteval.

Ogenj bi bil gotovo še veliko poslopij upepelil, ko bi ne bili ljudje na vse moči delovali. S čudenjem smo videli, kako so si nekateri možje na streho upali, ki je od strani uže v plamenu bila. Tam so z veliko drznostjo in žrtvovanjem skoraj sredi ognja slamo se strehe pulili in močili, ter tako ogenj po sili zadušili. S to hišo je bila tudi ostala vas rešena. Ogenj se je namreč na ta način lokaliziral in tako ga je bilo mogoče počasi popolnem pogasiti. Častno se mora omeniti, da se je na gorišču, če tudi brez požarne straže, prav pravilno in tudi zdatno delovalo. Vse

moči in brizgalnice so bile redno in ugodno razpostavljene in tudi dobro uporabljene, na kar so posebno nekateri žavski tržani pazili. Ugodno je bilo tudi, da vode nij nikjer pomanjkovalo, s katero so pridna dekleta vse brizgalnice polnili. Pogorelo je 5 posestnikov s 15. poslopji in ti posestniki so sedaj povečjem na beraške palici, ker nihče mej njimi nij bil zavarovan. Vpili so po pogorišču in si lase pulili. Zakaj nijso saj nekaj krajcarjev na leto v ta namen plačevali. Pa bilo je prepozno. Naj bo to saj drugim v svarjenje! Nesreča na pogorišču je strašna. Škodo cenijo na 20.000 goldinarjev. Hitrost, s katero se je ogenj razširjal, nij dopustila, da bi se bilo kaj rešilo, in če ravno živne nikjer nij zgorelo, jo vendar sedaj nemajo kam spraviti in ji tudi nič pokladati. Tudi ubogi ljudje nemajo niti kruha niti obleke in tudi ne stanovanja. Navezani so popolnem na tujo pomoč, katera jim gotovo tudi ne bo popolnem izostala. Nekaj obleke in hrane se jim je precej iz Žavca poslalo. Tudi se je osnoval v Žavcu odbor, ki bo koj denes mile darove za uboge Ložničane nabirati začel, — da se jim vsaj nekoliko pomaga in to hitro, v največji potrebi.

Iz Solkana na Goriškem 3. okt.

[Izviren dopis.] Letina je pri nas slaba, ker nam je toča 18. malega srpana vse potolkla, tako, da se nij skoraj nič pridelalo. Davki pa se nam zmirom višajo! Tako bo prav trda za kmeta in rokodelca. Zaslužki se pa zmirom manjšajo in mnogokrat tudi nobenega nij. Zaradi tega ljudje mrmrajo, kako se preživeti v tako slabej letini, kakor je letos pri nas. Občinske doklade na davke se pa tudi tako množijo, da jih nam ne bode več mogoče prenašati. Res, da poslopje za šolo nas je stalo čez dve tisoč goldinarjev, pa to smo še pretrpeli, saj je bilo prav koristno, za šolo in za stanovanje učitelja. Pa žali Bog, da uže dve leti nijsmo imeli nobenega izvrstnega učitelja. Pa naš hvalevredni dušni pastir je zadnje leto prevzel podučevanje naše mladine, pri vseh svojih težavnih opravilih. Za to mu izrekamo hvalo za blagi trud! Čeravno so bili naši občinarji leta 1876 meseca vinotoka naredili zaupno prošnjo in jo vložili županstvu in poslali na krajni šolski svet — nij bilo duha ne sluha od te prošnje več in tako smo celo leto bili brez učitelja, kar pa nam nij bilo po godu. Zdaj še le smo dobili novega učitelja, kateri pa nij še prav znan. Bog daj, da bi bil tudi naroden in marljiv delavec mej našo mladino. Ako bode naše otroke izvrstno

kot nemir in preganjanje na tujem, posebno če jame pomanjkovati denar in pomočki.“

„Samopridnost, sebičnost in mehkužnost,“ mrmra pri teh besedah duhoven in miga se subima ustnicama in vije s koščeno roko.

„Ali ne verjamete prijatelj in se nijste prepričali uže tudi vi mojega mnjenja,“ povzame nekoliko resneje graščak in vpre pol pomilovalno pol smejoče v tovariša svoje oko, kakor da bi hotel reči: „Udajte se, ali ne udajte, vse je zastonj in brez koristi.“

„Premislil, prepričal naj bi se, zaničeval naj bi, za kar sem daroval svoje življenje, svojo mladost, vse, vse,“ vsklikne zdajci duhoven in blede lice mu zopet zažari, kakor mavrica na deževnem nebu, mrkle oči mu vzplamene, koščena desnica se mu skrči v junaško maščevalno pest.

„Ne jezite se, prijatelj, vsaj veste, da sem vam osobno vdan in prijazen, a z vašimi

nazori se ne morem strinjati več, če ne iz prepričanja, vsaj iz navedenih uzrokov,“ povzame graščak, hoteč nekoliko pomiriti razvnetega tovariša.

„Materijalizem, sebičnost, a ne moštvo,“ kriči s hripavim glasom duhoven in meri z zaničljivim pogledom svojega nasprotnika.

„Vi lahko govorite tako, prijatelj, vi ste sami, posvetnost vas ne moti, vaše ime se ne prostira dalje kot na vašo osebo, z vašim truplom tudi ono izgine v zemljo,“ pravi graščak. „Tri sto let stoji ta grad mojih dedov in prenaša ime od roda v rod, in jaz ne smem biti grobokop grobljiskim vitezom.“

Kakor zid zbledi duhoven pri teh besedah, zaničljivo ognjeni pogled mu zasveti in se vpre v tovariša, kakor da bi ga hotel kaznovati za njegovo neopravičeno trditev.

„Tako, tako,“ povzame starec potem. „Moje ime naj izgine, se pogrezne s telesom

v grob! Nikogar nemam tu, kdo vam je povedal to, kdo trdi to zaničevanje? Mar imajo samo graščaki pravico, živeti večno, puščati za soboj spomin v svojih potomcih?“

Graščak je v zadregi pri teh besedah, prepričal se je, da je razžalil tovariša s svojo ostro, akoravno pravično sodbo.

„Ne zamerite prijatelj, vi me razumevate napačno, če sodite, da sem vam hotel kratiti s svojim izrekom čast. Hotel sem le reči, da nemate svojih, ki bi žalovali za vami in nosili vaše ime, kadar vas ne bode več,“ pravi pomilovalno graščak.

„In vi tudi ne,“ odgovori resno duhoven in podpre sivo glavo v koščeno dlan, kakor da bi mu očitna slabost upogovala v resnici zadnje moči.

„Kar nij, je še lahko mogoče. Na izbiri imam po bližnjih in daljnih gradeh nevest, le pritrditi mi je potreba in iz samca postanem

podučeval, mu bomo tudi mi in naši otroci hvaležni.

Iz Radgone 3. okt. [Izv. dopis.] (O kmetijski razstavi.) Kdor je prišel 29., 30. septembra in 1. oktobra v naše lično mestice, nekdanje slovensko, a zdaj ponemčeno, razveselil se je nad njegovim prazničnim obrazom. Obilne zastave, štajerske, cesarske, ogerske pa tudi slovenske in lepi napisi svedočili so o kmetijski razstavi, katero so bili Radgončani z velikim trudom, pa tudi z lepim uspehom napravili. Vsa čast in slava gre v tej zadevi Radgončanom, ki so bili za kmetijski napredek in v podporo in izpodbudo kmetom to primerno veliko razstavo priredili. Vse tri dni je bilo okoli 15.000 obiskovalcev. Samo drugi dan razstave je došlo blizu 900 gld. vstopnine, ki je znašala za osebo le 10 kr. Razstavljeni so bili razni produkti kmetijski. V prvi vrsti je bilo zastopano vino in grozdje, kot najmenitnejši pridelek teh krajev. Tudi konji so bili prvi dan razstave obilo zastopani. Prvo darilo (20 zlatov, cesarjev dar) je dobil konj iz radgonske okolice, pa tudi ljutomerski konji so bili precej odlikovani. V nedeljo, 30. sep., je bila tudi konjska dirka, katere se pa niso mnogo udeleževali, kajti vsak dirjalec je dobil premijo. Odlikovali so se najbolj konji iz ljutomerskega okraja. Zadnji dan razstave je bila goveja živina na ogledu, pa tudi ne jako zastopana, bili so sicer nekateri lični biki, lepe krave raznih plemen, to da nič posebno izvrstnega, znamenje, da govedoreja je zaostala za konjerejo.

Prvo darilo v tej stroki je dobil kmet Prelog iz Šalince pri Ljutomeru za svojega bika holandskega plemena. V vinoreji je bil v prvi vrsti g. pl. Kodolič iz Radgone obdarovan, ki je dobil cesarjev dar 20 zlatov. Kakor sem uže prej rekel, vina je bilo mnogo razstavljenega, imen razstavljalcev in odlikovalcev ne bom imenoval niti tu niti pri družih pridelkih. — Povem samo to, kar se je meni najbolj dopadalo, n. pr. to, da je znani slovenski ekonom Čolnik iz Drvanj pri svoji razstavi imel slovenske in nemške napise, kar se je gotovo dopadalo obilnim slovenskim kmetom, ki so se razstave udeleževali. Tudi smatram to za lep napredek naših kmetov, da so več reči na razstavo bili poslali, kar kaže o precejšnjem razumku. Da smo videli na razstavi različna žita vsake vrste, sočivja, zelišča,

možak. Vendar jaz sem precej izbirčen v tej stvari. Od svoje prihodnje žene zahtevam mnogo lepih lastnosti. Ker sva uže ravno pri ženstvu, dovolite mi, da pohvalim vašo sorodno siroto, gospico Gizelo. Lepa, prav lepa deklica je.

Starec se zopet zgane pri teh graščakovih besedah. Pol prejšnjega razjarjenja mu izkine iz obraza in očij. Potem poda graščaku roko, meneč:

„Hvala vam prijatelj za vašo dobroto, s katero ste sprejeli ubogo deklico pod streho, vsaj veste, slaba ženska brez matere in očeta je izgubljena na svetu. In jaz, — jaz ne bom vedno, in tudi zdaj jej ne morem koristiti mnogo.“

„Pustiva to prijatelj,“ povzame nekako vesel graščak. „Deklica ostane pri meni. Pri stari grajski oskrbnici se izučji, kar je njej potreba, in njena prihodnost je preskrbljena.“

Skrivna solza zaigra pri teh besedah

različne krompirje, velikanske buče, razna orodja kmetijska, stroje itd.; tega ne bom opisoval. Največ razstavljenih rečij je bilo od bližnjih štajerskih in ogerskih veleposestnikov in grajščakov. Opozoriti hočem tudi na razstavljenе moke ljutomerskega parnega mlinarja, ki je vsehvalevredno podvzetje ljutomerskih čislanih narodnjakov. Pohvaliti moram tudi lepo razstavo šolskih rečij, toliko v mestnem šolskem poslopju, kolikor v deželni meščanski šoli. Res, se lahko mnogo naučijo otroci v šolah, tako z vsem preskrbljenih, res, lahko potem Nemci napredujejo. Pa tudi imajo Radgončani krasno meščansko šolo s prelepim in vse hvalevredno urejenim šolskim vrtom, kojega mora hvaliti vsak učitelj in domoljubni kmetovalec. Imajo pa še poleg tega Radgončani nekatere premarljive in izvedene učitelje. Takov je ravnatelj meščanske šole, g. Stopper, ki je neutrudljiv pri svoji šoli in pri kmetijskih podvzetjih. Škoda, da mož Slovenec le malo spoštuje! Za kmetijske zadeve se tudi mnogo trudi mestni učitelj Schopper, strokovnjak v čebeloreji in jako zmeren Nemec. Ta dva gospoda imata poleg družih mož, n. pr. g. pl. Kodoliča, pl. Hempela in dr. največje zasluge pri tej razstavi. Podpore za darila je sicer dala tudi dežela, okraji in mesto Radgonsko. S svojo navzočnostjo so bili razstavo počastili mnogi odlični gospodje mejnjimi znani baron Washington, deželni odbornik Pairhuber. Jaz, kot vnet Slovenec, samo to obžalujem, da se je na Slovence in njih jezik premalo ali nič oziralo. Vabila in naznanila so bila le nemška, govori nemški, napisi nemški — vse nemško. In vendar je bila najmanj $\frac{1}{3}$ razstavljalcev slovenske narodnosti in najmanj $\frac{1}{2}$ obiskovalcev Slovencev. Pruska — nemška propaganda se pa tudi nij smela delati; zato je skrbel okrajni glavar radgonski, ki je bil ukazal nemško razstavo od š. poslopja odpraviti.

Domače stvari.

— (Slovenski slovar.) Zadnje „Novice“ poročajo, da je profesor Pajk, — kateri je prej nehoteč državne službe prevzeli v slovenskem Novem mestu zdaj ipak prevzel jo v nemškem Riedu, — odložil uredovanje slovenskega slovarja. Stvarno nemamo nič zoper to, temuč bi bili le želeli, da bi se bilo uže prej zgodilo, da bi se bil vsaj kdo drug res dela lotil. Le to naj bode omenjeno: Malo mecenatov imamo Slovenci, škof Wolf je bil naj-

duhovnu v očesu, ter mu kane na trhlo, velo lice.

Graščak opazi to in skoraj ne more umeti svojega tovariša in njegove ljubezni in skrbi za ubogo rejenko.

Pozneje zasuče pogovor na druge reči, da ne budi dalje tovarišu neprijetnih mislij in neke tihe tuge, ki se mu je bila vlegla na prsi.

Pozna ura se čuje iz grajskega zvonika, ko zdrdra duhovnov voz iz dvorišča. Do sedaj mračno nebo se nekoliko razvedri, pol bledega meseca pogleda izza oblakov in se vpre v visoka grajska okna.

In tamkaj na enem sloni ženska podoba, črni prosti lasje jej igrajo v nočnej sapi, bela nežna ročica podpira blede obraz in pogled jej je obrnen tja v daljavo, iz katere se čuje zadnje konjsko kopito izginulega voza grajskega vasovalca.

(Dalje prih.)

večji. Denar je nam pustil za veliko delo, za slovenski slovar. Ali delo samo se odriva uže celo desetletje! Ko bi neki ne bili ob svojem času najsposobnejšega delavca za to, g. Levstika, odrinili, zdaj bi bili Slovenci uže besednjak, ali vsaj polovico besednjaka imeli in sicer učeno delo in znanostno kritično. Zdaj pa, če smo čakali uže tako dolgo, počakamo lahko še, samo da bode delo prišlo v roke zmožnega temeljitega moža, ki bode res nekaj stalnega in nekaj slovansko-znanostnega ustvaril, ne pa kaj površnega, kar bi se uže jutri preživelo. Jezikoslovna znanost slovanska, kakor sploh primerjajoča, je denes uže jako daleč prišla in kdor nij na višini njene in pri komur nij gotovosti, da bi pri delu učeč se dospel od nje, temu naj odločujoča gospoda ne izroča dela, ker samo enkrat imamo Slovenci kapital za tako veliko delo.

— (Imenovanje.) Konceptna praktikanta g. Mihael Francič in g. Viktor Andrioli sta imenovana za davkarska adjunkta v 11. dijetnem razredu.

— (Porotniški zapisnik.) Do srede 10. t. m. leži na ogled pri tukajšnjem magistratu glavni zapisnik porotnikov za leto 1878. Vsak udeleženec lahko zapisnik pogleda in reklamira za sebe in za druge ali zoper druge.

— (Priprave za vojsko.) Piše se nam od tod 5. oktobra: Denes se je peljalo skozi Ljubljano 11 vagonov, to je 2.200.000 strelnih patronov iz Pešte v Trst na adresu grškega konzula z dovoljenjem našega ministarstva.

— (Goriško politično društvo „Sloga“) ima 14. t. m. v čitalnici v Dornbergu občni zbor.

— (Iz Črnomlja) se nám piše: Učiteljsko društvo ima dne 12. okt. svoj redni shod v Črnomlju ob 10. uri zjutraj. Program: 1. Poročilo tajnikovo. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. O svitlobi, g. Hočevan. 4. Branje s slovnico, spisjem in pravopisjem, g. Rupnik. 5. O kmetijskem poduku, g. Germ. 6. Nasveti. — Uljudno vabi odbor vse gg. ude, posebno gg. učitelje.

— (Divja trta.) Piše se nam: Tik Kamnika, v zaperškem gradu so dobili ta teden trto, katera meri še čez 10 metrov, in je letos obrodila 105 grozdov in je rastla v hosti in ne obrezana. Grozdje je bilo prav okusno in lepo, ter sem je jaz z lastnimi očmi videl in tudi pokusil.

— (Iz Kamnika) se nam piše: V nedeljo je bila velika slovesnost v tukajšnji samostanskej cerkvi, ker je bilo blagoslovljenje novih orgel. Ljudstva je bilo silo veliko — tudi iz tujih krajev so došli.

— (Nesrečen strel.) Iz Šent. Ruperta na Dolenjskem se piše „Sl.“ Šla sta namreč dva tovariša leverice streljat. Mej grmovjem se razgubita, eden zagleda živalico, ki hitro sem ter tja skače — nameri s puško, sproži — in v tistem hipu zasliši žalosten stok — njegov tovariš je zadet in sicer tako nesrečno v srce, da je v trenutku dušo izdihnil. Mladeniču je bilo tako hudo zavoljo te nesreče, da se je šel ves užaljen kot morilca naznaniti k sodnji v Mokronog.

— (Prekanjen tat.) Na zadnjem živinskem sejmu v Gorici je prodal nek kmet svoj par voličev za 150 gld. — Kakor navadno, videl je to neki prekanjen postopač, šel za kmetom proti domu, ter tam se mu izdal za skrivnega policaja zahtevaje, naj mu

da onih 150 gld., ker so ponarejeni in da mu prinese druge dobre. Nepredvidnež mu izroči onih 150 gld., a do danes še čaka, da se mu povrnejo obljubljeni dobri bankovci.

— (Dete zgorelo.) Iz Šmarjete se piše: Uni teden je pri nas bilo 3 leta staro dete pri svojem starem očetu v hramu. Ker je bilo mrzlo, zakuri oče v hramu, potem gre v vinograd brat. Ogenj se prime oblačilca detetovega, katero se toliko opeče, da po noči umrje. Gosposka je dete pregledala.

Razne vesti.

* (Mraz) je na Virtemberškem napravil po vinogradih za 20 milijonov goldinarjev škode.

* (Tigrov) je na otoku Sumatri toliko, da ne preide dne, da bi ne raztrgali kacega človeka. Tamošnji ljudje si jih pa niti ne upajo ukončavati, ker mislijo, da je to neizogibna šiba božja.

* (Sredozemsko morje) je, odkar je bil napravljen prekop sueški, padlo za 3 in pol palca, kakor so izračunili inženjerji v Marseillu.

* (Umeteljskih oči) nigder ne prodajo tolike množine, kakor v severni Ameriki. Vsako leto izpečajo taci steklenih polukroglic od 8—10.000. Delo v tovarnah neki zelo škoduje vidu, in zaradi tega imajo odetni kraji silno število jednoočih ljudi.

Pohištvo (291—2)

se politira in popravlja za prav majhen denar. Kje? — se izv. v F. Müllerjevem Annoncen-bureau.

Razglas.

C. kr. okrajno sodništvo gornjegradske objavi, da je na molbo mozirskega trga dovolilo prostovoljno prodajo njegovega tako imenovanega **Weismanovega posestva**, vknjiženega pod števil. 31 poprejšnjega mozirskega magistrata.

K temu posestvu spada: zidana, z opeko krita, prostorna hiša v mozirskem trgu št. 25 jednega nadstropja, jednaka pristava, vrt, njiva, travnik in gozd, in meri brez pašnikov 3 orale in 62 sežnje.

Dražba se bo vršila v **Mozirji**

20. oktobra 1877 pred poludne od 10.—12. ure.

Sklicana cena je 3200 gold. a. v.

Prodajalec si pridrži 14dnevni obrok k potrdbi dražbenega izida od strani občinskega in okrajnega odbora.

Dražbeni pogoji leže tukaj in pri tržkem uradu mozirskem javno na ogled.

Ker je ta prodaja prostovoljna, ostanejo vknjižene pravice dotičnih, brez ozira na kupno svoto, istim zagotovljene. (280—3)

Gornjigrad, 4. septembra 1877.

Za čebelarje!

Čebelnjak najnovejše konstrukcije (Girgonova iznajdba), ki je stal nad 100 gl., se prav ceno prodaja, natančnejše pov. iz prijaznosti administracija tega lista. (295—1)

Na prodaj so

sadna drevesa (pritlična in visoka), **lepi grmiči in drevje.** (285—2)

Natančnejše se poizve pri W. Mayru, lekarnarju v Ljubljani, na Marijinem trgu.

Za jesensko in zimsko dōbo

se priporoča

najnovejšega in najokusnejšega

blaga in izdelkov
saloga (286—2)

C. Wannischa,

v Ljubljani, na mestnem trgu št. 7.

Ohranitev zdravja

obstoji večidel v čiščenju in snažnosti sokov in krvi, ter v pospešitvi dobrega prebavenja. To doseči je najboljši in zdatnejši pripomoček:

Dr. Rosa oživljavno mazilo.

Dr. Rosa oživljavno mazilo zadostuje vsem terjavam najpopolnejše, ono oživilja celo delavnost prebavenja, ustvarja zdravo in čisto krv, in život pridobi zopet svojo prejšnjo moč in zdravje. — Ono je za vse bolezni prebavenja, posebno za zarinjnost teka, kisloto se riganje, napihovanje, bruhanje, želodčni krči, zasliženje, krvavico (zlati žilo), prenatlačenja želodca z jedili itd., gotovi in ozdravljivi pripomoček, kateri si je pridobil zaradi izvrstnega učinka v kratkem času splošno razširjenje.

Velika steklenica 1 gold., mala steklenica 50 kr.

Na stotine priznanjevalnih spisov je razporejenih. Razpošilja se na frankovane dopise proti poštnemu povzetku na vse kraje.

Steinbruch pri Pešti 18. julija 1875.

Veleštovani gospod!

Dolžnost mi je, da vam obznanjam o izredno ugodnem učinku dr. Rose oživljavnega mazila. Več časa me je namreč mučilo tako želodčno zlo, da sem samo najlažje jedi užival, a se nikdar nasititi nisem mogel. Če sem le kaj več jedel, ali pa kaj mastnega užil, čutil sem težave in bolezn.

Rabil sem raznolična zdravila in sredstva, a vedno brez uspeha. Vaše izvrstno dr. Rose oživljavno mazilo mi je pa popolno zdravje dalo, in zahvaljeval se vam najsrčnejše, prosim vas še itd. (pride naročba).

Spoštovanjem

Jože Kaspar.

V prijazno pozorjenje!

Da se ogne neljubim pomotam, naj p. n. naročniki povsod izrečno: **Dr. Rose oživljavnega mazila** iz B. Fragnerjeve lekarne v Pragi zahtevajo, kajti zapazil sem, da se jemalcem marsikje, ako samo oživljavnega mazila zahtevajo, in ne izrečno: **Dr. Rose oživljavnega mazila**, kako ničredno mešanico daje.

Pravo se oživljavno mazilo dr. Rose dobiva le v glavni zalogi **naročnika B. Fragnerja**, lekarna pri „črnem orlu“ v Pragi, ogel spornerske ulice št. 205—3.

V Ljubljani: pri lekarni **Gabriel Piccoli**, Josipu Svobodi, Erazmus Biršiču; **v Novem mestu:** pri D. Rizoli, lekarju; **v Kočevju:** pri Andreju Braunu

Vse lekarne v Avstriji, kakor tudi večidel materialne štacune imajo zaloge tega oživljavnega mazila.

Tamo se tudi dobiva:

Praško univerzalno hišno mazilo,

gotovi in poskušeni pripomoček za ozdravenje vseh prisadev, ran in oteklin po 25 kr. in 35 kr.

Mazilo za oglušenje.

Poskušeno in zaradi mnogo zdravniških poskušanj znano kot najgotovnejši pripomoček za ozdravenje močno oglušeni, ter za pridobitev popolnem izgubljenega sluha. 1 steklenica 1 gold. av. velj. (76—12)

„Peštansko zavarovalno društvo“.

Premoženje znaša 31. decembra 1876 gld. 5,451.807.83

Škode je plačalo društvo od l. 1854 do 1876 16,013.244.—

Glavno opravništvo za Kranjsko in spodnje Štajersko se uljudno priporoča za naročila za zavarovanje **proti škodi po ognju, na življenje, in zrcala proti vlamu.**

Posebno pak vabi k zavarovanju na

življenje.

Peštansko zavarovalno društvo zavaruje na življenje po raznih načinih: da izplača zavarovalni znesek po smrti zavarovanca, ali kader doseže odločeno starost (otrokom doto), in tudi za pokojščino.

Glavno opravništvo v Ljubljani je zmirom pripravljeno vprašanja odgovarjati, pogoje razjasniti in podati tarife.

Franco Drenik,

pisarna glavnega opravništva v Ljubljani,

kongresni trg št. 14 v II. nadstropji.

(272—6)

Javna izjava!!

Neugodne razmere nas silijo, da razpustimo svoj éta-bissement na Dunaji in da vso zalogo blaga razprodamo pod fabriško ceno.

Da urno razprodamo, prodamo za samo

1 gld. 8.15

sledeče praktične in dobre predmete:

1 precizijska ura s priročno veri-zico vred; jamči se za eno leto za pravilno hojo.

1 mizna lampa s varnostnim gorivom, jako praktična.

1 mizni prt, eleganten, pisan, iz fine angorske volne.

10 jeklorezov, kopije slavnih mojstrov, s katerimi se dve sobi lahko okinčate.

1 kuhalni aparat za čaj, s katerim se v 2 minutah skuha najboljši čaj.

1 terakota-kip, ob enem gorivo, fino izdelan, kinča vsako salon-sko mizo.

1 domino, komplet, v leseni skat-lji.

1 skatlja za sladkor, palisandrov les, z najlepšim kiporeznim de-lom okinčana in z veksirnim za-porom.

1 klešče za sladkor, iz vedno bele kovine.

6 kosov arom. zdravilnega mila od dr. Duponta.

6 miznih nožev z močnimi rogov in jeklenimi rezali.

6 vilic z močnimi rogov.

6 žlic, c. kr. patentiranih, vedno belih.

6 kavnih žlic, c. kr. patentiranih, vedno belih.

1 žlica za juho, c. kr. patent., masivna.

1 žlica za mleko, c. kr. patent., masivna.

50 kosov.

Vseh teh naštetih 50 kosov stane skup samo

1 gld. 8.15.

Za vse predmete se jamci.

Naslov: Vereinigte Export-Kompagnie,

Wien, Burgring 3.

Naročila z dežele proti povzetju urno.

(250—5)

Tucl.

Dunajska borza 6 oktobra.

4. oktobra:
Pri Matije: baron Mali iz Du-naja. — Brunetto iz Trsta. — Schreiner iz Grada. — Heller iz Dunaja. — pl. Seabo iz Pešte. — Urbančič iz Dvora. — Gutfreund iz Dunaja. — So-mar iz Pešte. — Ribano iz Trsta. — Kimberk iz Dunaja.
Pri Zamoreti: Milanović iz Slatine. — Eitelka iz Ljubljane.

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	—
Enotni drž. dolg v srebru	66	—
Zlata renta	74	—
1860 drž. posojilo	111	—
Akcijske narodne banke	843	—
Kreditne akcije	213	—
London	117	—
Napol.	9	—
C. kr. cekini	5	—
Srebro	104	—
„ „ „ „ „	60	—
„ „ „ „ „	63	—
„ „ „ „ „	42 1/2	—

Zenitna ponudba.

Z žensko, kakih 30—40 let staro, ki ima 12.000 do 16.000 gold. premoženja, se želi oženiti nek pre-možen posestnik, ki ima lepo hišo z gruntem na vsa-kenju podvezju pripravljen kraj. Pisma se prosijo pod naslovom: **A. P. M. v Ljubljani, poste restante.** — Tajnost se obljublja. (289—3)